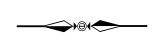

א) ג"ל מצינכותא דגמלא לנדיקילעגלמא דלמאי, ב) ג'ל צ'ל חויל ע"י רש"י, ג) א) ג'ל צ'ל ואיכו אפחורא גיבס' ע"י, ד) ג'ל אמר לה וכן אתא בע"י, ה) ג'ל אמאי וכו"ה בדפוס"ן, ו) ג'ע ערוך ערך סקף, ז) ג'עי בע"י וכו"ה שם דכל זה חזי מן הגמלא מכלן עד דליתו דוני בקרייתא, ח) ז"ק ע"א, ט) ז"ק וי, ת) מצינכותא ודילגל תלמא בע"י, י) ג'ני ערוך אפוחתא פ"י מלתא, יא) ס"א גב"י ג'ע פ"י הערוך ערך גר, יב) סוכינג. מגילה בב: ב: ז"צ פ. ז) ע"ה שם שם, יג) ד"ה ולעטלו וכו', יד) בע"י: דובי. וזב"ס בעדות, טו) ז"מ פד, יז

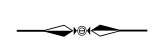
תורה אור השלם

- צדיק בחמר יפךה בארז בלבנון ישגה: תהלים צב יג

הגהות ה"ח

א) גבי מפני שמלומדה בניסין היתה אמרה ליה דביטהו כ"ו אמר לו מאי נעביד אמרה ליה בעי רחמי דתפתו כ"ו ומאי נעביד אמרה ליה בעי רחמי כ"ו דגמלין מן שמיא מיהוב היכי: ב) שם אמר ליה קא מפסקי עיך אמר לי כי אמרה ליה בבאי ביתי ולא קמטו: ג) שם כמה עון פני קריבו איכסי בעביא ואתא מטיח: ד) רש"י ד"ה מסא כ"ו חיל מילתא היא הסי' ו'איכ"י מטיד מרדה פליא בלע"ז על שם שרודין בה פת בה התגור הסי' ו'איכ"י מטיד תנא חף היא להכא מרדה נכנסה עלה היתה שאלתא כ"ו כנ"ל:

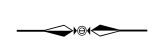
גליון הש"ס

גמרא בעי רחמי יצאת כמין פיסת יד. ע"י שמוס רכב פ' י"ג: רש"י ד"ה כל הויבא כ"ו לא שמעתי מע"ב. ע"ין גביכות דף סה ע"צ רש"י ד"ה מלן שנתא ליה ושי"נ: תוספות ד"ה הא ותא וכו' פ"י הרבאי". הוכא עוד שמעמא דלאב"ד בתוספות יומא דף יח ע"צ ע"ז חף לה ע"א:

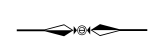
הגהות הגר"א

[א] גמ' ובה עני הוי ועד א"ח א"מ כהמה דקה בח"י מ"א"מ:

לעני רש"י

פאלי"א, פלי"א [פלי"א], יעה.

רבינו גרשום

מרדה. לירות התת. סניפין. שמלאכים האיריכוס בחתיכי קורה.

סדר תעניות אלו פרק שלישי תענית

בה.

משום כיסופא. שהיו שכנותיה ארופות עיסה לכבוד שצת והיא אינה עושה כלום: **אגנא.** עריבה: **מסא.** עמר שמונ'אין צו הלחם. **מרדה** פאלי"א בלע"ז. ו**מרדה** ומסא חדא מילתא היא (י): **סנא** חף היא להביא **מרדה נכנסה.** פל"א בלע"ז על שם שרודין צה פת מן התגורים. שלא היתה שאלת מפני שרגילה בניסין: **חויא.** דביטהו כחלמא: **מישקל** לא שקלי. **צמר** דיהבי: כל היכא דמני צי שמשי היינו ערב שצת. * לא שמעתי טעם ט: **צמנא דחלא.** ככלי שיש צו החומץ. ושמתי החומץ כנר וכצבה הנר: **עד** שנעלו ממנו אור להצדלה.

משום כיסופא הוה לה הך שיבכתא בישתא אמרה מכדי ידענא דלית להו ולא מידי מאי כולי האי אזלא וטרפא אבכא איכספא ועיילא לאינדורנא איתעביד לה ניסא דחויא לתנורא מלא לחמא ואגנא מלא לישא אמרה לה

הא והא גרמו ל"ה. * פ"י הראב"ד הא כדענד דלחמי הקידה קמי רצי איטלע והא דהטיח דברים כלפי מעלה גרמא ליה לאיטלע: **שאי**

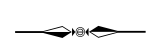
פלניתא פלניתא אייתי מסא דקא חריך לחמיך אמרה לה **אף** **אנא** להכי עיילי תנא אף היא להביא מרדה נכנסה מפני שמלומדת בנסים (ב) אמרה ליה דביתהו עד אימת ניזיל ונצטער כולי האי אמר לה מאי נעביד בעי רחמי דניתבו לך מידי (ג) * בעא רחמי יצתה כמין פיסת יד ויהבו ליה חד כרעא דפתורא דדהבא (ד) (חואי) כחלמא עתידי צדיקי דאכלי אפתורא דדהבא דאית ליה תלת כרעי (ה) (ואת) אוכלת אפתורא דתרי כרעי (ו) (אמרה ליה) **ניחא** לך דמיכל אכלי כולי עלמא אפתורא דמשלם ואנן אפתורא דמחסר אמרה ליה ומאי נעביד בעי רחמי דנשקלינהו מינד בעי רחמי ושקלוהו תנא גדול היה גם אחרון יותר מן הראשון דגמירי דמיהב יהבי **מישקל** לא שקלי חד בי שמושי חזייה לברתיה דהוות עציבא אמר לה בתי (ז) **למאי** עציבת אמרה ליה כלי של חומץ נתחלף לי בכלי של שמן והדלקתי ממנו אור לשבת אמר לה בתי מאי איכפת לך מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק תנא היה דולק והולך כל היום כולו עד שהביאו ממנו אור להבדלה ר' חנינא בן דוסא הוו ליה הנך עיזי אמרו ליה קא מפסדן (ח) אמר אי קא מפסדן ניכלינהו דובי ואי לא כל חדא וחדא תיתי לאורתא דובא בקריניהו לאורתא אייתי כל חדא וחדא דובא בקריניהו הוה ליה ההיא שיבכתא דקא בנאי ביתא ולא מטו כשורי אתיא לקמיה אמרה ליה בניתי ביתי ולא קמטו כשוראי אמר לה מה שמך אמרה ליה איכו אמר איכו נימטו כשוריד תנא הגיעו עד שיצאו אמה לכאן ואמה לכאן ויש אומרין (י) סניפין עשאום תניא פלימו אומר אני ראיתי אותו הבית והיו קורותיו יוצאות אמה לכאן ואמה לכאן ואמרו לי בית זה שקורה ר' חנינא בן דוסא בתפלתו (יא) ור' חנינא בן דוסא מהיכן הוו ליה עזים (יב) והא עני היו ועוד אמרו חכמים (יג) * אין מגדלין בהמה דקה בא"י אמר רב פנחס מעשה ועבר אדם אחד על פתח ביתו והניח שם תרנגולין ומצאתן אשתו של ר' חנינא בן דוסא ואמר לה אל תאכלי מביציהן והרבו ביצים ותרנגולין והיו מצערין אותם ומכרן וקנה בדמיהן עזים פעם אחת עבר אותו אדם שאבדו ממנו התרנגולין ואמר לחבירו בכאן הנחתי התרנגולין שלי שמע ר' חנינא אמר לו יש לך בהן סימן אמר לו הן נתן לו סימן ונטל את העזין והן הן (יד) עיזי דאייתו דובי בקריניהו רבי אלעזר בן פדת דחיקא ליה מילתא טובא עבד מלתא ולא הוה ליה מידי למטעם שקל ברא דתומא ושדייה בפומיה חלש לביה וגים אזול רבנן לשויולי ביה חזיוהו דקא בכי וחייך ונפק צוציתא דנורא מאפותיה כי אתער אמרו ליה מ"ט קבכית וחייבת אמר להו דהוה יתיב עמי הקב"ה ואמרי ליה עד מתי אצטער בהאי עלמא ואמר לי אלעזר בני ניחא לך דאפכיה לעלמא מרישא אפשר דמתילדת בשעתא דמוזני אמרי לקמיה כולי האי ואפשר אמרי ליה דחיי טפי או דחיינא א"ל דחייא אמרי לקמיה א"כ לא בעינא אמר לי בהאי אגרא דאמרת לא בעינא יהיבנא לך לעלמא דאתי תליסרי נהרוותא דמשחא אפרסמון דכיין (ט) כפרת

ודיגלת דמענגת בהו אמרי לקמיה האי ותו לא אמר לי ולחברך מאי יהיבנא אמרי ליה ואנא מגברא דלית ליה בעינא מחיין באסקוטלא (ט) אפותאי ואמר לי אלעזר ברי (ז) גירי כך גירי ר' חמא בר חנינא גזר תעניתא ולא אתא מיטרא אמרו ליה והא רבי יהושע בן לוי גזר תעניתא ואתי מיטרא אמר להו הא אנא הא בר ליואי אמרו ליה דניתי וניכוין דעתין איפשר דתברי ציבורא לבייהו דאתי מיטרא בעון רחמי ולא אתי מיטרא אמר להו ניחא לכו שיבא מטר בשבילנו אמרו ליה הן אמר רקיע רקיע כסי פניך לא איכסי אמר כמה עזין פני רקיע איכסי (א) ואתא מיטרא לוי גזר תעניתא ולא אתא מיטרא אמר לפניו רבונו של עולם עלית וישבת במרום ואין אתה מרחם על בניך אתא מיטרא ואמר רבי אלעזר (ט) לעולם אל יטיח אדם דברים כלפי מעלה שהרי אדם גדול הטיח דברים כלפי מעלה ואיטלע ומנו לוי והא גרמא ליה והא לוי אחוי קידה קמיה דרבי ואיטלע הא והא גרמא ליה רבי חייא בר לולייני שמעניהו להנדך ענני דקאמרי ניתו וניתבי מיא בעמוון ומואב אמר לפניו רבונו של עולם כשנתת תורה לעמך ישראל חזרת על כל אומות העולם ולא קיבלוה ועכשיו אתה נותן להם מטר שדו הכא שדויה אדוכתיהו (ט) דרש רבי חייא בר לולייני מאי דכתיב **י** צדיק כתמר יפרח כארו בלבנון ישגה אם נאמר תמר למה נאמר ארו ואם נאמר ארו למה נאמר תמר אילו נאמר תמר ולא נאמר ארו הייתי נאמר מה תמר אין

מעינתא דמשכי אפרסמון דכייא כו', עד טרק באסקוטלא אפותאי, כלומר הכהו מלאך באצבעו במצחו, ונראת להם ההכאה כניצוצות של אש. כשכופך אדם אצבעו [על בוהנו] ופושט אותה בכח ומכה את חבירו נקראת המכה ההיא איסקוטלא. אפותאי, פדחת. לוי גזר תעניתא ולא [אתא] מיטרא, אמר רבון העולמים איך משגיח בצער בניך מרחם עליהם, כלומר ראוים הם להתרחם ואיך מרחם, ולפי שהטיח דברים הללו איטלע נעשה פיסת. והיינו דאמרי בכל מקום, לעולם לא יטיח אדם דברים כלפי למעלה, ויטלע ומנו לוי. זה שדרשו, [צדיק כתמר יפרח] כארו בלבנון ישגה. תמר עושה פירות ואין גועז מחליף, ארו גועז מחליף ואין עושה פירות, לפיכך נמשלו הצדיקים כחמר לעשות פירות, וכארו להחליף גועז.

עין משפט ו גר מצוה

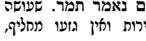
לא א מ"י פ"ה מה' מקי ממון ה' ב סגמ עשין סו טו"ע ח"מ סימן מט כטפ"ז ב:

מוסף רש"י

בי שמש. לילי שצת קרי צי שמשי בכל דוכמא מפני שצן השמשות שלו חלוק מכל ימים והואך להצרכו כחמה מקומות (שבת טו: טז:) * ערב שצת, ונראה בעיני לפי שצן השמשות שלו שגור כל כפי כל והכל מריס אליו לגמור מלמכתן עד שלל מחטק, קרו ליה צי שמשי (בבבבבבבבבבבבבב) סניפין.

מציוריס (ב"ב טז: טז:) אין מגדלין בהמה דקה בא"י. משום טוב איי שפעיר לת השוק, ול שעות איי סמנן דשרלאל (ב"ק טט: טט:) יטיח. זירוק, לטון כמטוי קמט (סוכה ג:.) אחוי קידה. וענן גרולו ונשטע עליסא ושוסה עד שטקא לת הלפס חוקק ומתון שאלי יטל להשטן על גרוליו וזן רידי מקיישעמ אזותי צופיטו זרין להמלמן כמתנו ומתון קי נללע כצוקא דלטמא (מגילה בב:.) קמיה דרבי. צימו שהיה שאל ומנכדין אזותי לטמון שהיה זולת ממד בלפת שרלאל ונחלו כדלמריץ כנדיס (ג: יומא דמיון ציה רבי אחי פורעשעט לעלמא (סוכה ג:.) ואיטלע. נשע חירג לפי כשצוקף גופו מללוי ואלו נשטן על ריזי כצוקא לעמוף גופו מעלה. נמלא כל חוסי וקייפו על מתניו (סוכה ג:.) את רחא גרמא ליה. נענט כחלמא כנדיס וענש כשעמ המאוורע כדלמריץ כמקסת שצת (גב:) נפל מורא חדל לסיכא (סוכה ג:) לפי שהטיח נתקלקל כשעמ הסכה (מגילה בב:.) אב נאמר תמר. שטושה פירוח וזן גועז מחליף, למה נאמר ארו. שגשו מחליף וזן עושה פירות, קטו קראי אהרדי, אס מדמהו לזאו וממר מכל וכל (רשב"ם ב"ב ט"ז:)

רבינו חננאל

חד [בין שמישי אחלק לבוריה רמא חלא כשונא דשבתא והות עציבא, אי לה אבהא אל תעצבי מי שאמרי לשמן ודיליק יאמר לחומץ וידליק], תנא (דולק) [היה דולק] כל השבת עד דשקיל מיניה אורי להבדלה. ר' אליעזר בן פדת הוה דחיק ליה עלמא, חקיו ולא הוה ליה מידי למיכל, אשכח ברי תומא שדא לפומיה חלש ליבית, עיילו רבנן לשיווליה ביה ומצאוהו ישן, חזייה דבכה ואחרך ונפיק ציציתא דנורא מאפותיה, כשהקין משנתו אמרו ליה מאי היא, אמר להו חזאי שכניה כחלמא ואמרי קמיה עד מתי האה בהאי דחוקא, אתאמר ליה מקמיה ניחא לך דליחרב עלמא ואבריה מרישא איפשר דמתילדת בשעתא דמוזני, אמרי קמיה כולי האי ואולי לא בעינא, באי"ל בהאי אגרא לך לעלמא דאתי י"ג